

s.remissvar@regeringskansliet.se
david.lorentzon@regeringskansliet.se

Yttrande över Europeiska kommissionens förslag på nytt mandat för Europeiska unionens narkotikabyrå

Er beteckning: S2022/00625

Länsstyrelsen Västernorrland välkomnar förslaget att ge det europeiska centret för narkotika och narkotikakontroll (ECNN, EMCDDA) ett modernare mandat för att uppfylla nuvarande behov och agera i en föränderlig narkotikamarknad i linje med EUs narkotikastrategi för 2021-25. Förslaget verkar väl genomtänkt utifrån revision, tydligt finansierat och med fyra år som uppbyggnadsfas av European Drugs Agency (EUDA) innan utvärdering. Det som behöver förtydligas i förslaget är hur arbetet med att integrera ett jämställdhetsperspektiv och för att minska de påverkbara hälsoklyftorna ska vidareutvecklas.

Länsstyrelsen har genom åren haft användning av både de årliga och de mer tematiska rapporterna över tillgång, efterfrågan på och skador av den europeiska narkotikamarknaden, och instämmer med rapporten om att fördröjningen från datainsamling till rapport gör det svårare att använda kunskapen proaktivt och jämförbarheten med andra länders data i vissa fall förefallit osäker.

De sju målsättningar som förslaget avser att uppnå - bredare täckning av blandbruksfrågor, ökad kapacitet för övervakning och hotbedömning, etablering av ett virtuellt kriminaltekniskt och toxikologiskt laboratorium, stärkt roll för de nationella kontaktpunkterna, ökad kompetens för informationskampanjer och riskkommunikation, ökad kapacitet i tillgångs- och säkerhetsfrågor, och förtydligande av den internationella dimensionen - skulle öka värdet för länsstyrelsens ANDTS- och brottsförebyggande samordningsfunktioner både genom snabbare kunskapsspridning och genom att de nationella kontaktpunkterna – i Sverige Folkhälsomyndigheten – får en stärkt roll. Stärkandet av andra länders nationella kontaktpunkter skulle också möjliggöra en ökad kvalitet och jämförbarhet med andra länders data på narkotikaområdet, vilket är en fördel. Länsstyrelsen förutsätter att kontaktpunkternas stärkta roll också stöds av Regeringskansliet genom en översyn av Folkhälsomyndigheten så att deras uppdrag och resurser för arbetet ligger i linje med det förstärkta uppdraget som kontaktpunkt. Vi ser i exemplet med den europeiska kvalitetsstandarden för drogförebyggande arbete EDPQS som vi använder, att raka översättningar av metoder och arbetssätt utan anpassning till svenska

förhållanden inte är tillräckligt. De behöver bearbetas för att vara användbara inte minst i regional och lokal kontext. För det krävs mandat, resurser och samverkan.

I det regionala arbetet mot narkotika är länsstyrelsen Västernorrland en del av det nationella varningssystemet för narkotika som Folkhälsomyndigheten ansvarar för och med koppling till det europeiska varningssystem som EMCDDA byggt upp. Vi ser också värdet i ett tydligare internationellt uppdrag för det blivande EUDA, då drogmarknaden är global och informationsutbytet också behöver vara det. När ny lagstiftning träder i kraft i Sverige som underlättar för brottsbekämpande myndigheter att göra beslag av narkotika, nya psykoaktiva substanser, dopningspreparat, prekursorer mm i postflödet skapas också bättre förutsättningar att snabbare hitta och rapportera nya psykoaktiva substanser in till det gemensamma varningssystemet. I Västernorrland syns tydligt effekterna av den snabba digitaliseringen och expansionen av narkotikamarknaden då internethandeln är minst lika viktig som gatuförsäljning, särskilt i länets mindre kommuner. Att förstärka ECNN till EUDA skulle stärka det kunskapsstöd som är viktigt för Länsstyrelsens uppdrag.

De föreslagna målsättningarna ser länsstyrelsen som värdefulla utifrån att både drog- och brottsförebyggande organisationer, hälso- och sjukvården samt personer som använder eller är beroende av narkotika – inklusive blandmissbruk av flera beroendeframkallande substanser - har rätt till snabb och korrekt information om det upptäcks nya psykoaktiva substanser som är extra riskfyllda eller kontaminerade. Det är viktigt att det finns förutsättningar för att sträva mot en nollvision av dödsfall kopplade till narkotika- och läkemedelsförgiftningar. Både kvinnor, män, pojkar, flickor och ickebinära personer som använder eller är beroende av narkotika är extra utsatta ur hälsosynpunkt, och det är viktigt att värna deras mänskliga rättigheter. Ett stärkt internationellt arbete mot narkotika är också viktigt utifrån barnkonventionens artikel 33 om att barn har rätt att skyddas från narkotika och narkotikahandel och för att bidra till måluppfyllelse inom främst mål 3 och mål 16 inom Agenda 2030.

De som medverkat i beslutet

Beslutet har fattats av länsråd Daniel Gustafsson med ANDTS-samordnare Anna Karlsson som föredragande. I den slutgiltiga handläggningen har även brottsförebyggande samordnare Ulrika Viklund varit delaktig.

Denna handling har godkänts digitalt och saknar därför namnunderskrift.

Så här hanterar Länsstyrelsen personuppgifter

Information om hur vi hanterar dessa finns på www.lansstyrelsen.se/dataskydd.